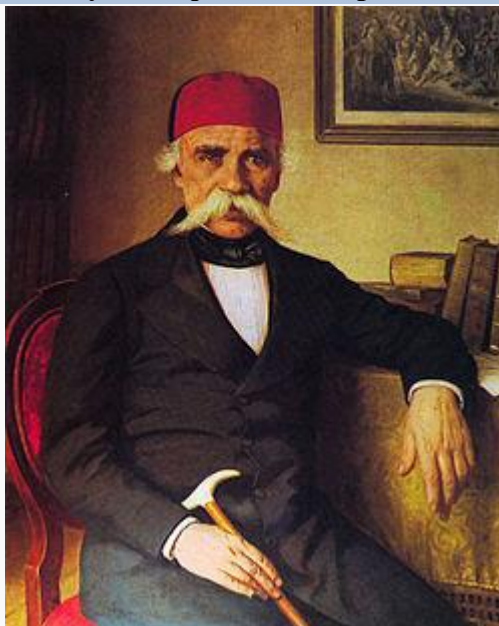

Вук Стефановић Караџић

Портрет Вука Караџића

Општи подаци

Датум рођења	6. новембар 1787.
Место рођења	Тршић (Османско царство)
Датум смрти	7. фебруар 1864.
Место смрти	Беч (Аустријско царство)

Рад

Поље	лингвистика, филологија, славистика
Познат по	Реформа српског језика; реформа ћирилице; сакупљање народних умотворина

О ВУКУ

Вук Стефановић Караџић - живот

„Докле год живи језик, докле га љубимо и почитујемо, њим говоримо и пишемо, прочишћавамо га, умножавамо и украшавамо, дотле живи народ; може се међу собом разумијевати и умно сједињавати; не прелива се у други, не пропада“.

Пре устанка на почетку деветнаестог века и пре Вука, у очима Европе и у сопственим очима, били смо несрећни бунтовници, туђи војници, хајдуци, пандури и чифчије, одметнути или мирни турски поданици, који су се тужно поносили некадашњим својим царевима и краљевима, њиховом слободом и њиховима задужбинама-манастирима. Устанци и Вук дали су нам име, свест, самопоуздање, достојанство и отворили нам будућност. Вођени за сву слободу, колико за националну толико и за социјалну, устанци су непрекидно надахњивали против сваког поробљавања - под Обреновићима и Карађорђевићима као и под ћесарима и султанима, до наших дана. Утврдивши нашу особеност у језику, умотворинама, материјалном и духовном животу, Вук нас је из таме турске провинције увео у круг европских народа - оспособљене за преображавање не само из других него и из себе.

Дубока је веза између Вука и устанка. Рођен у Тршићу 1787. Вук је имао седамнаест година кад је први устанак почео (1804) и двадесетшест кад се завршио (1813). Пре устанка научио је да чита и пише употребљавајући фишкеке уместо хартије и барут размућен у води уместо мастила. У току устанка изгорело му је око „10 кућа, отац их је у јесен правио, а Турци у пролеће палили“. До 1808. био је писар код харамбаше Ђорђија Турчије, ђак у Карловцима, писар код војводе Јакова Ненадовића у Совјету, ученик Велике школе у Београду. Затим је боловао и тражио лека у Тршићу, Новом Саду и Будиму, одакле се 1810. са згрченом ногом и ходиљом (штулом) вратио у Србију. После је био учитељ основне школе у Београду, цариник у Кладову, старешина брзопаланачког среза. До године 1813, кад се Србија поново подала турској сабљи и кад је он - „негдје око половине јесени“ - дошао у Беч, стекао је невелику школску спрему (из славенског, латинског, немачког, историје) и огромно животно искуство. Запамтио је стање пре дахија, под дахијама и за време устанка. „Готово све знатније поглаваре“ - записао је у једном писму - „познавао сам лично, а с многима сам разговарао и у друштву јео и пио“. Видео је и велике и мале људе, и велике као мале и мале као велике. А с народним обичајима, веровањима,

умотворинама и језиком био је тако срастао да их није ни осећао као знање. Но то несвесно знање било је пресудно: из њега су се родили језички списи, део српског народа и дело о српском народу.

Вукова кућа у Тршићу данас

Други пресудни чинилац који је Вуку омогућио да постане вожд српског културног устанка било је познанство с ученим Словенцем Јернејом Копитаром крајем 1813. после Вуковог чланка у *Српским новинама* о паду Србије. „Што се тиче првога узрока и почетка мога скупљања нашијег народнијег *пјесама, ријечи и правила у језику*, то је једина заслуга г. Копитара“ - забележио је Вук 1842. године. Копитар је увео Вука у рад пруживши му драгоцену стручну помоћ. Али и Вук се одмах показао као „најбоља глава“ међу Србима, „граматички геније“, велики устанички дух. Устаници су ушли у буну не предвиђајући њене размере, Вук је започео своје дело не схватајући сав његов значај. Али убрзо су и они и он постали свесни величине подухвата, и код њих и код њега уз непогрешиву интуицију убрзо је стао бистри разум. Вук је убрзо разумео да је перо ново оружје у борби за ослобођење народа, да без културе нема ни слободе ни напретка, и да то мора бити нова култура: на народном језику и из европских извора.

Основна обележја нове српске културе утврдио је Доситеј Обрадовић: демократски дух, критички принцип, усвајање европских тековина, употребу народног језика у књижевности. Али употребу народног језика у књижевности Доситеј није изборио, без тога све друге ознаке нове културе остале би мртва слова. Доситеј није видео да су народне умотворине не само јемство победе народног језика и величанствени зборник уметничких лепота и моралних прописа и једино тле на коме страни утицаји могу да израсту у националне вредности. Вук је све то видео, и све изборио, и зато је он прави вожд српског културног устанка. Без Вука, Доситејев рад у култури не би превазишао значај Кочине крајине у борби за национално ослобођење. Нити би без Вука било

читавог потоњег развита наше културе.

Осим Доситеја, Вук је међу Србима имао мало и мање важних претходника: у залагању за народни књижевни језик Венцловића и Орфелина, у реформи правописа Мркаља, у обради историје Рајића, у састављању граматике Мразовића, у скупљању пословица Мушкатиновића. „Пре Вука било је у историји српског језика и речника на народној основи.“ Али то су биле више добре замисли него остварења, више подстицаји за делање него прилози готови за уграђивање у нове радове већег замаха. међутим, ни много већи подстицаји не би се могли преточити у културну револуцију какву ће Вук извести да је он остао ма у ком српском средишту, у турској или аустријској провинцији, међу неписменима или међу духовно пометенима - какви су били, у данашњој Војводини, српски писци у другој половини осамнаестог и на почетку деветнаестог века између трију језика: рускословенског, славеносрпског и народног. За револуционарни подухват била је неопходна другачија средина просвећена и благонаклона према напредним новинама. Такву средину Вук је нашао у Бечу, где се и оженио (1818) и где је остао до краја живота (1864), пошто је једанпут (1828-1831) без успеха покушао да се натани у Србији. У Бечу је Вук створио и своје неупоредиво дело не само уз сталну и свестрану помоћ Јернеја Копитара него и уз срдачну подршку многих европских научника и књижевника, немачких и руских у првом реду, с којима га је Копитар довео у везу и међу којима је Јаков Грим, зналац и митологије поред осталог, „поред Копитара највише учинио да се међу Немцима рашири знање о Србима, о српском језику и о српској литератури“, а самом Вуку био би од непроцењиве користи у његову раду. У таквом кругу, ако не темељно и не увек непосредно, Вук је могао да се упозна довољно широко са савременом европском мишљу о језику, књижевности и историји, о њиховој суштини и значају, о правцима и методама њиховог изучавања, а посебно о вредности народних умотворина (не само естетској него и зна познавање народа и за претварање народног језика у књижевни) и о потреби и начину њиховог записивања и издавања. Само у таквом кругу, а понајвише уз Копитара, Вук је и сам могао да научи да пише чистим народним језиком (без примена славеносрпског, којих има у његовим ранијим радовима) и да усаврши правопис. У Бечу, који је игром збивања постао средиште српске културне револуције, Вук је - упркос беди која га је дуго притискивала и упркос смрти која му је уграбила једанеосторо деце - „свој живот много више подређивао књижевном раду него рад животу“, тако да се његова биографија, у целом његовом списатељском веку, углавном подудара са његовом библиографијом.

Вуков гроб испред Саборне цркве у Београду

Вуков рад

Реформа ћирилице и рад на граматици и речнику

Корице Српског рјечника из 1818.

Подстакнут Копитаревим саветом да напише и граматику народног језика, Вук се прихватио овог посла, за који није имао довољно стручне спреме. Угледајући се на граматику славеносрпског језика, коју је у 18. веку написао Аврам Мразовић, Вук је успео да заврши своје дело. Његова грамика коју је назвао „Писменица сербскога језика“, изашла је у Бечу 1814. Без обзира на несвршеност и непотпуност, ово дело је значајно као прва грамика говора простога народа.

Свестан несавршености своје Писменице, Вук је прихватио примедбе Копитара и других научних радника, па је уз прво издање „Српског рјечника“ из 1818. објавио и друго, проширено издање своје граматике. У речнику је било 26.270 речи које су се користиле у говору народа у Србији, Срему и Војводини. Ово друго издање граматике је неколико година касније (1824) на немачки језик превео Јакоб Грим.

Основна вредност Писменице је било њено радикално упрошћавање азбуке и правописа. Вук је у њој применио Аделунгов принцип: „пиши као што говориш, а читај као што је написано“. Ранији покушаји, попут оног Саве Мркаља, су били несистематски и неуспели. Вук је сматрао да сваки глас треба да има само једно слово, па је из дотадашње азбуке избацио све непотребне знакове, која су се писала иако нису имала својих гласова. Стара слова је подржавала Српска православна црква, коју је у њима видела неку врсту везе културе и писмености са религијом.

Вук је створио нове знаке тако што је поједина слове стопио са танким полугласом (л + њ -> љ, н + њ -> њ). Изглед слова ђ је прихватио од Лукијана Мушицког, џ је узео из неких старих румунских рукописа, а ћ из старих

српских рукописа. Узимање слова ј из латинице су му његови противници из црквених кругова приписивали као најтежи грех, уз оптужбе да ради на покатоличавању српског народа.

Из старословенске азбуке Вук је задржао следећа 24 слова:

А а Б б В в Г г Д д Е е Ж ж З з
И и К к Л л М м Н н О о П п Р р
С с Т т У у Ф ф Х х Ц ц Ч ч Ш ш

њима је додао једно из латиничне абецеде:

Ј ј

и пет нових:

Љ љ Њ њ Ћ ћ Ћ ћ Ц ц

а избацио је:

Ћ ы (је) Ѓ ѣ (јат) І і (и) Ы ы(јери, тврдо и) V v (и) ѱ ѱ (у) Ѣ ѣ (о) А а (ен) Я я (ја)

Ю ю (ју) Ѡ ѡ (от) Ѣ ѣ (јус) Ѣ ѣ (т) S s (дз) Щ щ (шч) Џ џ (кс) Ѣ ѣ (пс) Ђ ѣ
(тврди полуглас) Ђ ѣ(меки полуглас)

У почетку Вук није употребљавао слова ф и х. Слово х је додао у цетињском издању „Народних српских пословица“ из 1836.

За друго издање „Српског рјечника“ Вук је прикупљао грађу из говора становништва Црне Горе, Дубровника, Далмације и Хрватске. Ово издање је објављено у Бечу 1852. у њему се нашло 47.427 речи. Ово издање Рјечника на немачки је превео Јакоб Грим. До краја свог живота Вук је радио на даљем прикупљању грађе, али га је смрт спречила да спреми и треће издање. То су тек 1898. учинила двојица његових поштовалаца, Пера Ђорђевић и Љубомир Стојановић.

Некадашња зграда Велике школе у Београду, данас Вуков и Доситејев музеј.

Борба за увођење народног језика у књижевност

Вук Карацић, литографија Јозефа Крихубера

Током рада на граматици, речнику и издавању народних песама, Вук је почео да се бави питањем књижевног језика, који је у његово време представљао хаотичну мешавину. Стара српска књижевност развијала се на

српској редакцији старословенског језика све до почетка 19. века. У 18. веку дошло је до снажног утицаја руских црквених књига на књижевни живот Срба. Елементи руског језика су све више продирали у дотадашњи црквено-књижевни језик и тако је створен вештачки руско-словенски језик, који је у Вуково време био званични језик цркве, школа и књижевности.

Школовани људи учили су из књига на старом језику, уносећи у њега елементе руског и српског народног језика. На тај начин створен је славеносрпски језик, којим се писало како је ко знао. Таква несређена ситуација је била основа са које је Вук кренуо у борбу против писаца старе школе. Борба је почела Вуковом критиком романа Усамљени јуноша 1815. и Љубомир у Елисијуму 1817. Милована Видаковића. Критика је била усмерена на лоше пишчево познавање језика, који је представљао несређену мешавину именских и глаголских облика старог, словенског и народног језика. Како је Видаковић у то време био најпопуларнији српски писац, па је овакав Вуков напад изазвао буру у књижевној јавности. Поред Видаковића, у полемици су учествовали и Јоаким Вујић, Лукијан Мушицки, Павле Берић и Глиша Гершић. Црква и њени највиши представници су предњачили међу Вуковим противницима. Карловачки митрополит Стефан Стратимировић, је већ после првих Вукових књига, дејствовао преко будимских власти да се онемогући штампање књига. Стратимировић се посебно није мирио са Вуковом азбуком, због избацивања старих ћириличних слова и увођења слова Ј, сматрајући то напуштање православља и покатоличавањем.

Поред српске цркве, највећи Вуков противник је био Јован Хацић, оснивач и председник Матице српске и један од најобразованијих Срба тог времена. Хацић, који је у почетку био Вуков сарадник, али су се касније разишли по питањима језика, је 1837. почео полемику са Вуком Караџићем. У спису „Ситнице језикословне“, Хацић је дао упутства за рад будућим граматичарима. Вук је потом написао свој „Одговор на ситнице језикословне“, у ком је замерио Хацићу на слабом познавању народног језика и непринципијалности у писању. Вуков одговор је био оштар, па је Хацић наставио полемику написавши неколико чланака и брошура („Утук I“, „Утук II“, „Утук III“...).

Полемика између Караџића и Хацића је трајала скоро деценију, а Караџић је однео победу тек 1847.

1847.

Година 1847. је година Вукове победе, и година у којој је коначно доказао да је српски народни језик једини прави језик Срба, тј. да је старословенски језик мешавина рускословенског и српског народног језика без чвршћих правила. Те године издате су четири књиге Вука и његових сарадника:

превод „Новог завета“ са црквенословенског на српски језик, аутор: Вук

расправа о језику „Рат за српски језик и правопис“, Ђура Даничић,

„Песме“, Бранка Радичевића

„Горски вијенац“ Петра Петровића Његоша.

Издавањем „Горског вијенца“, доказано је да се и највећа филозофска дела могу писати чистим српским народним језиком.

Од 1814. до 1847. године Вукова побједа није била извесна. Иако је његов рад наишао на одобравање европских

филолога и лигниста, он је међу самим Србима имао жестоке противике, који су му приговарали да њима не треба прости, говедарски језик. Сламајући противнике у полемикама и штампајући српске народне умотворине, којима се одушевљавала цијела Европа, па чак и највећи европски пјесник тога времена Нијемац Гете, Вук је својим противницима све више доказивао да нису у праву. Истовремено је добијао све више присталица међу млађим српским књижевним и културним радницима. До Вукове побједе 1847. долази управо захваљујући младом покољењу интелектуалаца. Те године су објављена горе наведена дјела којима је доказано да се на простом народном језику може писати како поезија, филозофија тако и сама Библија, чији превод не заостаје ни за једним преводом на други језик. Дјело Ђуре Даничића је докрајчило вишегодишњу Вукову полемику са његовим главним противником Јованом и потпуно оправдало Вукову реформу српске азбуке и правописа. Иако је Вукова реформа ове године постала стварност, требаће двадесет и једна година да се у Србији званично прихвати Вуков правопис.

Сакупљање народних умотворина

На бележењу народних умотворина Вук је почео да ради одмах по познанству са Копитаром. Копитар је гајио велику љубав према словенским народима, интересујући се нарочито за народне песме, а немачки културни радници, који су у својој земљи сакупљали старине и изучавали народну прошлост, били су му блиски пријатељи. У Бечу је Вук 1814. штампао збирку народних песама названу „Мала простонародна славено-сербска пјеснарица“, у којој се нашло око 100 лирских и 6 епских песама. Ово је био први пут да се језик простог народа појавио у штампи.

Идуће године је издао другу збирку народних песама под именом „Народна сербска песнарица“, са око стотину лирских и 17 епских песама, које је забележио по Срему, код Мушицког у Шишатовцу, Земуну, Панчеву, Сремској Митровици и Новом Саду. У овој збирци су се нашле песме које су испевали Тешан Подруговић и Филип Вишњић. Копитар је у страним листовима писао о српској народној поезији, па чак и преводио на немачки језик. Међу заинтересованим за српски језик нашли су се Немац Јохан Волфганг Гете и браћа Грим. Нова издања народних песама изашла су 1823. и 1824. у Лајпцигу и 1833. у Бечу. Нова издања почела су излазити у шест књига од 1841. Због великих штампарских трошкова пета и шеста књига су се појавиле тек 1862. и 1864.

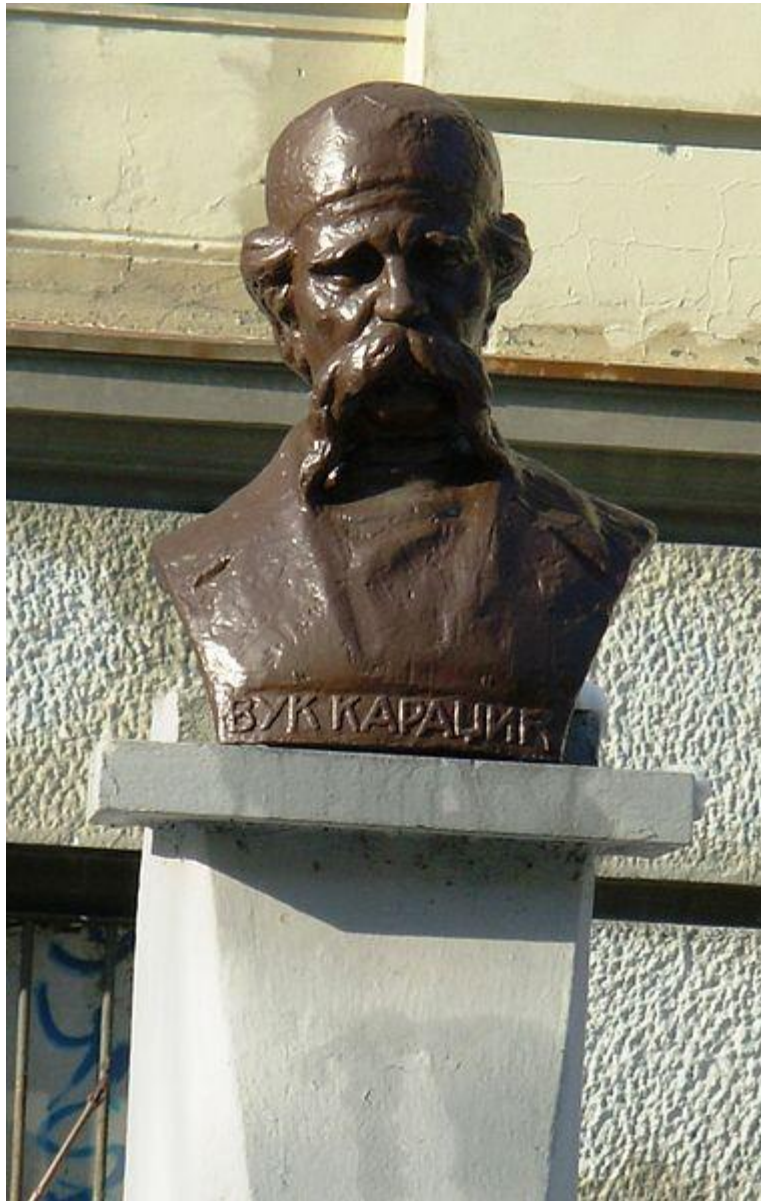
После великог успеха са народним песмама, Вук је почео да ради на сакупљању свих врста народних умотворина. Прва збирка приповетки „Народне српске приповијетке“ су се штампале 1821. у Бечу. У овом издању се нашло 12 приповедака и 166 загонетки. Године 1853. у Бечу је изашло ново издање приповедака, које је Вук посветио Јакобу Гриму. Вукова кћерка Мина је следеће године превела приповетке на немачки језик.

Бележење народних пословица је ишло паралелно са сакупљањем песама и приповедака. Због интервенције митрополита Стратимировића, бечке власти нису дозволиле издавање збирке без дозволе будимских власти. Како је Вук у то време боравио у Црној Гори, на Цетињу је 1836. штампао „Народне српске пословице“ које је посветио владици Петру II Петровићу Његошу. После овог издања Вук је за живота објавио још једно издање пословица.

Сакупљање народних обичаја

Специфичан живот српског народа за време владавине Турака, изолован до савремености, учинио је да се архаична патријархална веровања и обичаји у њему дуго очували. Стога је Вук Караџић предано радио на описивању народног фолклора. „Српски рјечник“ је пружио прве богате описе обичаја и веровања народа.

Тумачећи поједине речи, Вук је уносио и описе.

Биста Вук Карацића испред школе у Београду

Историографски рад

Поред рада на реформи српског језика и прикупљању народних умотворина, Вук Карацић се бавио и историографским радом. Као учесник Првог српског устанка, Вук је спремио огроман материјал о догађајима све до 1814, као и о владавини кнеза Милоша Обреновића. Године 1828. је објавио рад „Милош Обреновић књаз Србији“. Од обилне грађе о Првом српском устанку, Вук је издао само један део „Правитељствујушчи совјет сербски...“, у ком је описао најважније битке из Првог српског устанка и неслогу између српских старешина.

Најистакнутије вође Првог српског устанка Вук је описао у неколико историјских монографија. Ту су

обухваћени Хајдук Вељко Петровић, Милоје Петровић, Миленко Стојковић, Петар Добрњац, Хаџи Рувим и други.

Конечно, Вук је познатом немачком историчару Леополду Ранкеу дао материјал о Првом срском устанку, према којој је Ранке касније написао своје дело „Српска револуција“ (нем. Die serbische Revolution).

У првој половини 19. века, уз помоћ тадашњих врхунских филолога, као што су браћа Грим и аустријских власти које је представљао Јернеј Копитар, Вук Стефановић Караџић је реформисао српску ортографију и правопис, правећи велики рез између дотадашње славеносрпске културе и новог стандарда.

Караџићева капитална дела, међу којима се истичу прво издање „Српског рјечника“ (1818), друго, знатно проширено (1852), те превод „Новога завјета“ (1847), поставили су темеље за савремени стандардни српски језик, а знатно су утицала и на облик савременог стандардног хрватског језика, понајвише у фази тзв. хрватских вуковаца или младограматичара. Основна начела Караџићеве реформе се могу сажети у три тачке:

изједначавање народног и књижевног језика, тј. инсистирање на фолклорним језичким облицима, за које се сматрало да су поуздан водич забележен у народним песмама и пословицама;

прекид са свим старијим облицима српске књижевности и писмености и ново утемељење стандардног језика без ослона на традицију;

и, новоштокавски фолклорни пуризам, што се читовало у чишћењу језика од црквенославизама који су идентификовани као рускоцрквена наплавина која не одговара гласовној и граматичкој структури српског језика.

На техничком нивоу, Караџићева реформа се манифестовала у новој српској ћирилици у којој су избачени непотребни полугласници (љ, њ), апсорбирани графеме за љ, њ, џ које је предлагао Сава Мркаљ (Вук је готово у потпуности преузео графију „народног“ писаног идиолекта Гаврила Стефановића Венцловића, монаха у манастиру Рачи с краја 17. и почетка 18. века), те уведена графема ј из (немачке) латинице. Нови фонолошки правопис, примерен прозирном идиому какав је српски, заменио је старији творбено-морфолошки. Језички супстрат је била новоштокавска ијекавштина (источнохерцеговачко-крајишко наречје), коју је Вук Караџић стилизирао делом и према хрватским писаним дјелима (тјерати уместо ћерати, дјевојка уместо ћевојка, хоћу уместо оћу). Али, због утицаја српске грађанске класе у Војводини и Србији, та је реформа прихваћена у нешто измењеном облику: ијекавски рефлекс јата (Ѣ) је замењен екавским (нпр. дете уместо дијете). Српски књижевни језик ијекавског рефлекса јата остао је у Црној Гори, Босни и Херцеговини, међу Србима и Хрватској, као и у народним говорима западне и југозападне Србије.

Вуков споменик у Београду

Нефилолошки рад

Вук је поред свог највећег доприноса на књижевном плану, дао веома значајан допринос и српској антропологији у комбинацији са оновременом етнографијом. Уз етнографске записе оставио је записе и о физичким особинама тела. У књижевни језик је унео богату народну терминологију о деловима тела од темена до стопала. Треба напоменути да се овим терминима и данас користимо, како у науци тако и у свакодневном говору. Дао је, између осталог, и своје тумачење везе између природне средине и становништва, а ту су и делови о исхрани, о начину становања, хигијени, болестима, као и о погребним обичајима. У целини посматрано, овај значајни допринос Вука Караџића није толико познат нити изучаван.

(Караџић, В.: Сабрана дела, књига XVIII, Просвета, Београд 1972.)

Награде

Вуков споменик у дворишту Народне библиотеке у Нишу

Вук је био цењен у Европи: биран је за члана Берлинске, Бечке, Петроградске академије наука, примљен је за члана научних друштава у Кракову, Москву, Гетингену, Паризу..., одликован је од руског и аустроугарског цара, од пруског краља и Руске академије наука.

Дела Вука Стефановића Караџића

У оквиру планираних 40 томова Сабраних дела Вука Стефановића Караџића, преостало је још да се објаве:

- 1. Трећа књига (други том) О језику и књижевности**
- 2. Тринаеста књига Преписке, која обухвата период од 1863-1864. У додатку новооткривена и недатирана писма.**
- 3. Регистар за свих тринаест књига Преписка: именски, географски и предметни.**

(Регистри о неким објављеним књигама су већ урађени, али нису дати у целини: не садрше све именске, географске и предметне одреднице).

Сабрана дела Вука Стефановића Караџића

Уређивачки одбор Сабраних дела, формиран је 1963. године, а поводом стогодишњице Вукове смрти (1964). Сачињавали су га:

1. др Голуб Добрашиновић
2. др Павле Ивић
3. др Владан Недић
4. др Берислав Николић
5. др Милорад Павић
6. др Мирослав Пантић (председник)
7. др Радован Самарџић
8. Живорад Стојковић

Поред Уређивачког одбора, у приређивању књига, учествовали су и афирмисани стручњаци у појединим областима (етнологија, историја, географија, усмена књижевност, лексикографија, итд).

Издавање Сабраних дела поверено је ИП “Просвета” у Београду а поводом 150. годишњице од смрти Вука Караџића.

У настојању да се убрза рад на издавању преосталих томова Сабраних дела начињен је Споразум 1989, потписали су: Просвета, САНУ, Вукова задужбина и министарства културе, просвете и науке. Договорено је да координатор буде Министарство културе, а извршни издавач да остане Просвета.

У потписаном споразуму утврђене су следеће обавезе:

1. Просвета је извршни издавач и учествује у трошковима штампе са 4%,
2. Вукова задужбина и САНУ равноправно учествују у трошковима ауторских хонорара (што је до сада износило око 10% у односу на трошкове штампе) и за штампу обезбеђују по 3%,
3. Министарства културе, просвете и науке обезбеђују по 30% трошкова штампе.

Према плану Редакције, штапане су:

МАЛА ПРОСТОНАРОДЊА СЛАВЕНО-СЕРБСКА ПЈЕСНАРИЦА (1814)

НАРОДНА СРБСКА ПЈЕСНАРИЦА (1815)

Приредио и поговор написао Владан Недић

Напомене и објашњења – Белешка о овом издању – Регистри

СРПСКИ РЈЕЧНИК (1818)

Приредио и поговор написао Павле Ивић

Белешке о овом издању – Списак речи и облика поменутих у изговору

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВИЈЕТКЕ

Приредио и поговор написао Мирослав Пантић

Белешке о овом издању – Напомене и објашњења –

Списак речи и регистри

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ I

Приредио и поговор написао Владан Недић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању – Регистри

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ II

Приредила Радмила Пешић

Белешке о овом издању – Студија – Речник познатих речи – Регистри

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ III

Приредио Радован Самарцић

Белешке о овом издању – Студија – Речник мање познатих речи – Регистри

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ IV

Приредио Љубомир Зуковић

Белешке о овом издању – Студија – Регистри

ДАНИЦА (1826, 1827, 1828, 1829, 1834)

Приредио и поговор написао Милорад Павић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању – Регистри

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ

Приредио и поговор написао Мирослав Пантић

Регистри

НОВИ ЗАВЈЕТ

Приредили Владимир Мошин и Димитрије Богдановић

Поговор написао Владимир Мошин

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању - Индекс речи –

Регистри

СРПСКИ РЈЕЧНИК I – II

Приредио Јован Кашић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању - Регистри

О ЈЕЗИКУ И КЊИЖЕВНОСТИ I

Приредио Берислав Николић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању – Регистри

О ЈЕЗИКУ И КЊИЖЕВНОСТИ II

Приредио Милорад Павић

Напомене и објашњења – Регистри

ИСТОРИЈСКИ СПИСИ I

Приредио Радован Самарцић

Напомене и објашњења – Додаци – Регистри

ИСТОРИЈСКИ СПИСИ II

Приредио и поговор написао Радован Самарџић

Напомене и објашњења – Додаци – Регистри

ЕТНОГРАФСКИ СПИСИ

Приредио и поговор написао Миленко С. Филиповић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању – Регистри

О ЦРНОЈ ГОРИ РАЗНИ СПИСИ

Приредио и поговор написао Голуб Добрашиновић

Напомене и објашњења – Белешке о овом издању – Регистри

DEUTSCH – SERBISCHES WORTERBUCH

Приредио и поговор написао Иван Пудић

ПРЕПИСКА I (1811 – 1821)

ПРЕПИСКА II (1822 – 1825)

ПРЕПИСКА III (1826 – 1828)

ПРЕПИСКА IV (1829 – 1832)

ПРЕПИСКА V (1833 – 1836)

ПРЕПИСКА VI (1837 – 1842)

ПРЕПИСКА VII (1843 – 1847)

ПРЕПИСКА VIII (1848 – 1850)

ПРЕПИСКА IX (1851 – 1852)

ПРЕПИСКА X (1853 – 1854)

ПРЕПИСКА XI (1855 – 1859)

ПРЕПИСКА XII (1860 – 1862)

БИБЛИОГРАФИЈА СПИСА ВУКА КАРАЏИЋА

Од 19 – 31

Приредио и поговор написао Голуб Добрашиновић

**Од првог изабраног Уређивачког одбора, у редакцији је сада остао једино академик
Мирослав Пантић.**